Protestantse Kerk
Classis Fryslân

Minsken fan ‘e wei

Nieuwsbrief van de classis
Jaargang 2026
Nummer 6

‘Wat het oog niet heeft gezien
en het oor niet heeft gehoord,
wat in geen mensenhart is opgekomen,
dat heeft God bestemd voor wie Hem liefheeft.’
(I Korintiërs 2:9, NBV21)

Van ver

‘Wat je van ver haalt, is lekker’ luidt het spreekwoord, en dat gaat in zekere zin ook op voor ons geloof. Al wat dichtbij en herkenbaar is, gaat immers mank aan dezelfde kwalen als wij. Inspiratie putten we uit vreemde bron: oude teksten uit de bijbel en een in de loop der eeuwen ontwikkelde liturgie. Niet omdat oud altijd beter is dan nieuw, wel omdat het je anders leert te kijken naar wat je dacht te kennen. En zo helpen ook contacten binnen de wereldwijde oecumene ons om met een frisse blik te kijken naar wie we zelf zijn.

Vrijmoedigheid in Bradford

Classispredikanten en synodescriba gingen daarom naar Engeland voor een kennismaking met de Anglicaanse kerk. We logeerden in Bradford, in de buurt van Manchester en Leeds. Meteen de eerste dag al werden we ontvangen in de kathedraal door de plaatselijke deken. Wat me opviel aan deze ontmoeting is dat onze gastheer denkt vanuit het kerkgebouw. Dat staat open voor elke levende ziel in de stad en in de kerk doen ze er alles aan om mensen er zo goed mogelijk te ontvangen. In onze protestantse gemeenten denken we meer vanuit de gemeente en haar leden. Enerzijds mooi: je denkt vanuit mensen. Anderzijds is de ledenlijst voor velen ook een bron van schuldgevoel: hier ben ik allemaal nog niet geweest… De Anglicaan laat dat rusten, doet de deur van z’n kerk open en laat z’n fantasie de vrije loop om daar iets voor de mensen te doen. En er komen veel mensen: niet alleen omdat het een mooie oude kathedraal is, maar ook omdat mensen zich er welkom voelen. Bradford is een multiculturele stad. Alle nationaliteiten en religies kom je er tegen. Maar elk spreekt van ‘onze kathedraal’. Het voelt voor velen als ‘neutraal terrein’. Niet dat een kerk ooit neutraal kan zijn: de muren zijn doortrokken van eeuwenoud gebed. En daar gaan ze ook mee door. Wie binnenkomt mag weten dat dit een kerk is. Er klinken woorden van geloof. ‘Vrijmoedig’ zou je dat kunnen noemen: overtuigd met alle ruimte voor de ander.
In Nederland doen we vaak het één of het ander: óf we gebruiken de kerk voor een kerkdienst, óf we verhuren ‘m voor heel iets anders en bergen daarvoor desnoods de christelijke symbolen weg. Zouden we hierin iets van Engeland kunnen leren?

Solidariteit in Thornburry

Hierboven noemde ik al het multiculturele karakter van Bradford. In de wijk Thornburry zijn de meeste inwoners moslim. De christelijke gemeente is zo klein geworden, dat de kerk bij ons al gesloten zou zijn: niet meer op te brengen voor de gemeente. Maar hier is een andere keuze gemaakt. De Anglicaanse kerk denkt niet vanuit de plaatselijke gemeente maar vanuit het bisdom. En dat wil deze wijk niet in de steek laten. De zondagse kerkdienst lukt er niet meer, maar de dagelijkse gebeden gaan door. En verder is er een voedselbank, kinderwerk, vrouwenwerk, bibliotheek, wijktuin etc. Zo blijft de kerk zichtbaar aanwezig. Zou dat bij ons, middels warme solidariteit, ook kunnen?

Ontmoeting in Fountains Church

Niet alleen het behouden van bestaande kerken blijkt zo mogelijk, ook het stichten van nieuwe. De Fountains Church is gehuisvest in een voormalig complex van nachtclubs. Het is een centrum geworden waar kerk en stad elkaar ontmoeten. Je kunt er eten voor één pond, kijken naar een

bijbelverhaal in pantomime of deelnemen aan de ontmoeting van christenen en moslims. In een stad waar het wereldnieuws dadelijk voelbaar is in de mensen om je heen, is dit gesprek hard nodig. Wat ik verrassend vond, is dat deze dialoog er begint bij de vrouwen. Gezien de bijzondere plaats van vrouwen in de meeste niet-westerse religies geeft dit nieuwe ingangen in een soms al jaren vastgelopen relatie.

Kerkmuziek in York
Hoogtepunt van de reis was de evensong in York Minster. Wat is die Engelse kerkmuziek toch mooi! Vooral ook de gedachte dat het alle dagen doorgaat, spreekt me aan: wat er ook gebeurt, de lofzang gaat door! Het is niet alleen de klank, het is ook het theater dat ze ervan maken: traditionele koorkleding, plechtige binnenkomst en gewijde stilte maken het af. En ook hier weer dat stukje vrijmoedigheid: mensen van alle leeftijden zingen mee in het koor, ook jongeren, zonder schaamte. Wist u trouwens dat u ook vanuit Fryslân hieraan mee kunt doen? Op zingeninengeland.nl vindt u de benodigde informatie.

Opstanding in Harrogate
Harrogate ligt in iets landelijker gebied, al voelt het voor Friese begrippen nog best wel stads. We waren er te gast in een netwerkkerk: buiten de dienst op zondagmorgen was er een heel netwerk van activiteiten, min of eer gelinkt aan het geloof. Zo kon je er een 'resurrection bike' kopen: een oude fiets die door een groep vrijwilligers was opgeknapt en daarmee een nieuw leven kon beginnen. Samen met wandelclubs, handwerkkringen en andere activiteiten ontstaat er zo een netwerk waarbinnen het geloof als vanzelfsprekend ook ter sprake komt. In sommige gemeenten hier zie ik ook zulke netwerken ontstaan. De activiteiten lijken niets met de kerk te maken te hebben, tot je al knutselend zomaar je levensvragen op tafel hebt gelegd.

Wortels in Ripon
In Ripon kwamen we dicht bij de bron waar ook onze kerk in Fryslân uit voortgekomen is. Dit is de stad waar Willibrord is opgegroeid, de aartsbisschop der Friezen die in het begin van de achtste eeuw het Evangelie naar onze lage landen heeft gebracht. Hier komen wij dus vandaan, dacht ik. Hier begint ook ons verhaal. In de Anglicaanse kerk is men gewoon om ook je ambt in de kerk ook in die lijn te zien. We hebben het Evangelie niet zelf bedacht, we hebben het van hen die ons zijn voorgegaan. En die weer van hen dáárvoor. De band tussen priester en bisschop is daarom heel belangrijk: via hem sta je in de traditie die ooit bij de apostelen begon. Dat bevrijd je van de waan van de dag. We halen het van ver.

Herkenning in Richmond
Het meest troostrijk vond ik ons bezoek aan Richmond. Het kerkje heeft ooit nog dienst gedaan als decor voor James Harriot, dan kunt u zich wel enige voorstelling maken. We zaten er bij elkaar met drie voorgangers van zeven kerken in negen dorpen. Het zijn allemaal kleine gemeenschappen die zich nu oriënteren op de vraag: hoe verder met minder mensen? Ze zijn te verweven met de dorpen om die los te laten, maar tegelijk zijn ze te kwetsbaar om alles vast te houden. Ze proberen nu met één kerkenraad meerdere gemeenschappen te verbinden, om op elke plek wél aanwezig te zijn. Alles goed te vergelijken met onze situatie. en net als zij houden we dapper vol: in welke vorm dan ook, de kerk gaat door!

Keuze op zondag
Op zondag gingen we twee aan twee naar de kerk. Ik mocht met een collega naar de Kathedraal, waar onze scriba de preek mocht houden. Een ander koppel bezocht een opwekkingsdienst in een achterstandswijk. Zij waren geraakt, niet zozeer door de viering zelf als wel door de manier waarop de kerkgangers erin meededen. Het geloof sprak uit hun ogen. In een derde kerk werden verschillende tradities met elkaar verbonden, en in een vierde werd voor een hele rij mensen hun doop bevestigd in de confirmatie: traditioneel door de bisschop met mijter en al. Keuze genoeg! En dat gold niet alleen voor ons: elk heeft die keus. Men kiest niet voor één manier van vieren, maar voor samenspel. Mixed Ecology, noemen ze dat. Sommige grotere plaatsen in onze classis experimenteren ermee, hier zagen we hoe het werkt. Ik houd ervan.

Naar huis
De vrijmoedigheid van onze Engelse collega's blijft ons bij. Is het hun liturgie, hun gevoel voor traditie, hun kerkstructuur of hun priesterboordje? Of zit het er gewoon in? Ons niet aflatend pogen gewoon te doen steekt er misschien wat karig bij af. Dat is het bij alles wat je van ver haalt. Daarvoor zijn we kerk.

***Voor de agenda**: 15 november Sjongmiddei Fedde Schurer; 17 november classis; 28 november studiemiddag organisten. Zie classisfryslan.nl.*

Met hartelijke groet,

ds. Riemer Praamsma
uw classispredikant